

สัปดาห์ที่ 5 — กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดิจิทัลเบื้องต้น เป็นสัปดาห์ที่นักศึกษาได้ฝึก

“ออกแบบ Digital Business ให้ทำสิ่งที่ถูกต้องได้จริง”

กำหนดแกนไว้ 3 เรื่องชัดเจน คือ E-Commerce Law, PDPA และ Intellectual Property และปลายทางของบทเรียนคือให้นักศึกษาพร้อมประยุกต์หลักความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์กับธุรกิจบนแพลตฟอร์มดิจิทัลโดยปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผมจึงเสนอให้ออกแบบ Week 5 ต่อจาก Week 4 โดยตรงดังนี้

WEEK 5 — KNOW THE RIGHTS, DESIGN IT RIGHT

Digital Law × Rights × Responsibility × Creative Business

คำถามใหญ่ประจำสัปดาห์

“ถ้าคุณสร้าง Digital Business ขึ้นมาจริง — คุณจะออกแบบมันอย่างไรให้สร้างคุณค่าโดยไม่ละเมิดสิทธิของใคร?”

ประโยคนี้จะทำให้กฎหมายไม่ใช่เรื่องของ “ข้อห้าม” แต่กลายเป็น Design Constraint + Responsibility ของผู้สร้างธุรกิจ

1. เส้นเรื่อง Week 1 → Week 5

กำหนด Capability Progression เดินต่อแบบนี้

WEEK 1 — SEE THE WORLD

SEE

“ฉันมองเห็นโลกและการเปลี่ยนแปลง”

WEEK 2 — THINK BEFORE YOU CLICK

JUDGE

“ฉันตัดสินใจในโลกดิจิทัลอย่างรับผิดชอบ”

WEEK 3 — SEE THE CHANGE, CREATE THE OPPORTUNITY

CREATE VALUE

“ฉันมองเห็นโอกาสและสร้างคุณค่า”

WEEK 4 — BUILD TRUST, GOVERN RESPONSIBLY

 BUILD TRUST

“ฉันทำให้คุณค่าที่สร้างได้รับความไว้วางใจ”

WEEK 5 — KNOW THE RIGHTS, DESIGN IT RIGHT

 PROTECT RIGHTS

“ฉันออกแบบธุรกิจดิจิทัลที่สร้างคุณค่า โดยเคารพสิทธิและปฏิบัติอย่างถูกต้อง”

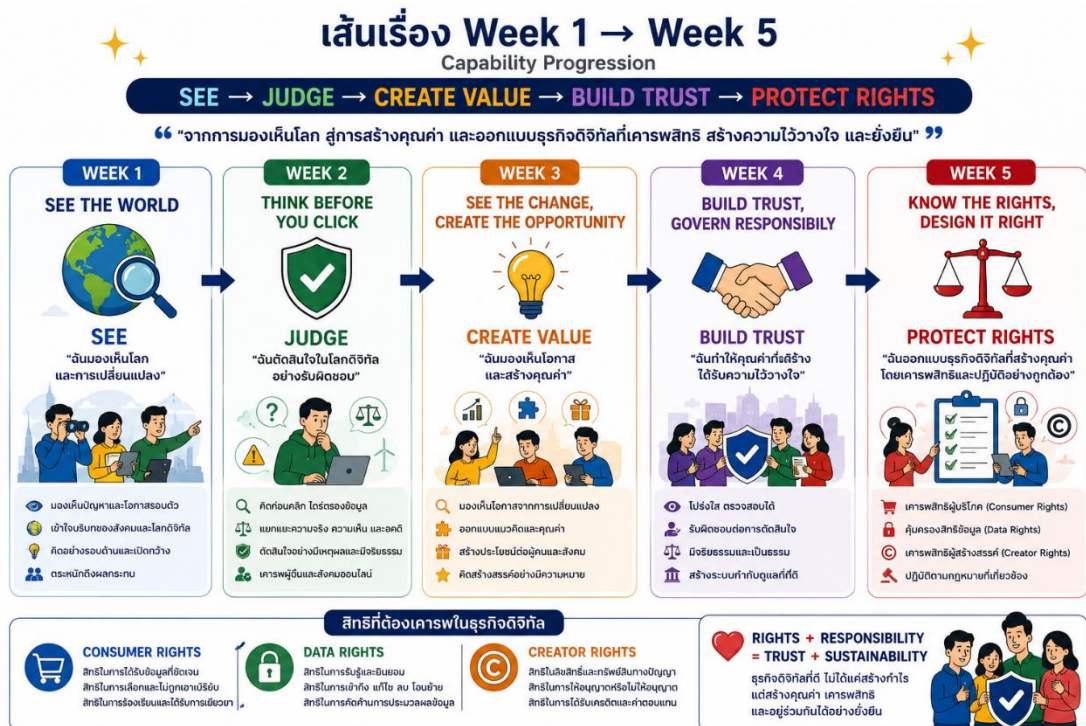
ดังนั้น Capability Progression กลายเป็น

SEE → JUDGE → CREATE VALUE → BUILD TRUST → PROTECT RIGHTS

คำว่า PROTECT RIGHTS สำคัญมาก เพราะครอบคลุมทั้ง

Consumer Rights + Data Rights + Creator Rights

พอดีกับเนื้อหา 3 ส่วนของ Week 5

2. แก่นการเรียนรู้ Week 5

เริ่มจากคำถามว่า

Digital Business เกี่ยวข้องกับ “สิทธิของใคร” บ้าง?

จะเชื่อม Week 4 ความรู้กฎหมายช่วย ลดความเสี่ยงทางกฎหมายและสร้างความ
น่าเชื่อถือให้ลูกค้าและคู่ค้า

3. Framework ประจำ Week 5

Framework ที่นักศึกษาจำง่ายว่า

3R DIGITAL RIGHTS FRAMEWORK

R1 — RULES

มีกติกาอะไรที่เกี่ยวข้อง?

Contract | Payment | Data | Content | Brand

R2 — RIGHTS

ใครมีสิทธิอะไร?

Customer | Data Subject | Creator | Business | Partner

R3 — RESPONSIBILITY

ธุรกิจต้องทำอะไรให้ถูกต้อง?

Inform | Ask | Protect | Respect | Record | Remedy

RIGHT DIGITAL BUSINESS

จุดสำคัญคือ Week 4 สอน

“ทำอย่างไรให้คน Trust เรา?”

Week 5 จึงถามต่อว่า

“แล้วสิ่งที่เราทำนั้นเคารพ Rights ของเขาหรือไม่?”

3R DIGITAL RIGHTS FRAMEWORK

ออกแบบธุรกิจดิจิทัลที่สร้างคุณค่า เคารพสิทธิ และได้รับความไว้วางใจ

R1 RULES

มีกติกาอะไรที่เกี่ยวข้อง?

- Contract สัญญา
- Payment การชำระเงิน
- Data ข้อมูลส่วนบุคคล
- Content เนื้อหา
- Brand แบนด์

R2 RIGHTS

ใครมีสิทธิอะไร?

- Customer ลูกค้า
- Data Subject เจ้าของข้อมูล
- Creator ผู้สร้างสรรค์
- Business ธุรกิจ
- Partner คู่ค้า / พันธมิตร

R3 RESPONSIBILITY

ธุรกิจต้องทำอะไรให้ถูกต้อง?

- Inform แจ้งให้ทราบ
- Ask ขอความยินยอม
- Protect ปกป้องข้อมูลและสิทธิ
- Respect เคารพสิทธิของผู้อื่น
- Record บันทึกและจัดการอย่างโปร่งใส
- Remedy แก้ไขและเยียวยาเมื่อเกิดปัญหา

RIGHT DIGITAL BUSINESS

ธุรกิจดิจิทัลที่ถูกต้องตามกฎหมาย เคารพสิทธิ และได้รับความไว้วางใจ

จุดสำคัญของ Week 4

ทำอย่างไรให้คน TRUST เรา?

- ✓ ความโปร่งใส
- ✓ ความรับผิดชอบ
- ✓ จริยธรรม
- ✓ ธรรมภิบาล
- ✓ สร้างความไว้วางใจ

จุดสำคัญของ Week 5

เราเคารพ RIGHTS ของเขาหรือไม่?

- ✓ สิทธิลูกค้า
- ✓ สิทธิข้อมูล
- ✓ สิทธิผู้สร้างสรรค์
- ✓ สิทธิธุรกิจ
- ✓ สิทธิพันธมิตร

สร้างคุณค่า อย่างสร้างสรรค์ • ดำเนินธุรกิจ อย่างถูกต้อง • เคารพสิทธิ อย่างรับผิดชอบ

นั่นคือเส้นทางสู่ **ความสำเร็จที่ยั่งยืน**

4. Learning Journey — 3 ชั่วโมง

7 ช่วง

เวลา	Learning Experience	นักศึกษาจะทำอะไร
10 นาที	 HOOK: Is This Legal? Is This Right?	ตัดสินใจสถานการณ์ Digital Business
20 นาที	 Mini Lesson: Decode Digital Rights	ค้นพบ Law → Rights → Responsibility
25 นาที	 Mission 1: Digital Deal Detective	วิเคราะห์ Contract / Payment
30 นาที	 Mission 2: Who Owns My Data?	วิเคราะห์สิทธิข้อมูลและ PDPA
35 นาที	 Mission 3: Can I Use This?	วิเคราะห์ Copyright / Trademark
40 นาที	 Final Mission: Make My Business Rights-Ready	นำธุรกิจ Week 4 มาตรวจและปรับ
20 นาที	 Pitch + 3-2-1 Reflection	นำเสนอและสะท้อนการเรียนรู้

รวม 180 นาที

LEARNING JOURNEY — 3 ชั่วโมง		
ออกแบบธุรกิจดิจิทัลที่ถูกต้อง เคารพสิทธิ และสร้างความไว้วางใจ		
เวลา	Learning Experience	นักศึกษาจะทำอะไร
1 10 นาที	HOOK: Is This Legal? Is This Right? คำถามชวนคิด กระตุ้นการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	ตัดสินใจสถานการณ์ Digital Business • ว่า “ถูกกฎหมายหรือไม่” และ “เหมาะสมหรือไม่”
2 20 นาที	Mini Lesson: Decode Digital Rights เข้าใจความสัมพันธ์ Law → Rights → Responsibility	ค้นพบ Law → Rights → Responsibility • กฎหมายเกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่
3 25 นาที	Mission 1: Digital Deal Detective ภารกิจนักสืบดีลออนไลน์	วิเคราะห์ Contract / Payment • ตรวจสอบสัญญา เงื่อนไข และการชำระเงิน
4 30 นาที	Mission 2: Who Owns My Data? ใครเป็นเจ้าของข้อมูลของฉัน?	วิเคราะห์สิทธิข้อมูลและ PDPA • สิทธิของเจ้าของข้อมูล และหน้าที่ของธุรกิจ
5 35 นาที	Mission 3: Can I Use This? ใช้ผลงานนี้ได้หรือไม่?	วิเคราะห์ Copyright / Trademark • ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า และการใช้งานที่ถูกต้อง
6 40 นาที	Final Mission: Make My Business Rights-Ready ภารกิจสุดท้าย: ทำธุรกิจของฉันให้พร้อมด้านสิทธิ	นำธุรกิจ Week 4 มาตรวจและปรับ • ตรวจสอบเสี่ยง ออกแบบวิธีปฏิบัติ และปรับให้ถูกต้อง
7 20 นาที	Pitch + 3–2–1 Reflection นำเสนอและสะท้อนการเรียนรู้	นำเสนอแนวคิดธุรกิจ Rights-Ready • ทำ 3–2–1 Reflection: สิ่งที่ได้เรียนรู้
รวม	180 นาที เข้าใจกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง เคารพสิทธิ ของทุกฝ่าย สร้างความไว้วางใจ ให้กับผู้ใช้ ธุรกิจเติบโต อย่างยั่งยืน	RIGHT & RESPONSIBLE DIGITAL BUSINESS
“กฎหมายไม่ใช่อุปสรรค แต่คือเครื่องมือในการออกแบบธุรกิจที่สร้างคุณค่าง่ายๆ มีความรับผิดชอบ”		

5. HOOK — WOW ตั้งแต่นั้น

IS THIS OKAY?

ขึ้นสถานการณ์ที่ละใบ เช่น

“ร้านค้าออนไลน์เขียนว่า

‘สั่งซื้อแล้วไม่คืนเงินทุกกรณี’

แต่ลูกค้าไม่เห็นเงื่อนไขนี้จนกระทั่งชำระเงินเสร็จ”

แล้วถามทันที

WOULD YOU ACCEPT THIS?

YES / NO / NOT SURE

จากนั้นถามเพียง 3 เรื่อง

WHAT HAPPENED?

เกิดอะไรขึ้น?

↓

WHOSE RIGHT?

สิทธิของใครเกี่ยวข้อง?

↓

WHAT SHOULD THE BUSINESS DO?

ธุรกิจควรทำอะไร?

แล้วจึงเปิดคำว่า

RIGHTS

และบอกนักศึกษาว่า

“วันนี้เราไม่ได้เรียนกฎหมายเพื่อจำว่าอะไรผิด แต่เราจะเรียนเพื่อออกแบบ Digital

Business ที่ไม่ทำร้ายสิทธิของใคร”

นี่น่าจะเป็นประโยคเปิด Week 5 ที่ทรงพลังมาก

6. MINI LESSON

✖ DECODE DIGITAL RIGHTS

ส่วน E-Commerce เน้น Online Contract และ Online Payment ขณะที่ PDPA เน้นสิทธิของ
เจ้าของข้อมูลและหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูล

7. MISSION 1

DIGITAL DEAL DETECTIVE

“เมื่อกด BUY NOW — เรากำลังตกลงอะไร?”

ให้นักศึกษาเลือก Digital Transaction ใกล้เคียง เช่น

Online Shopping | Food Delivery | Subscription | Game | Course | Booking

แล้วใช้

MISSION 1 DIGITAL DEAL DETECTIVE

“เมื่อกด BUY NOW — เรากำลังตกลงอะไร?”

เลือก Digital Transaction
ใกล้ตัวที่คุณใช้อยู่

- **Online Shopping**
ช้อปปิ้งออนไลน์
- **Food Delivery**
ส่งอาหาร
- **Subscription**
สมัครสมาชิกออนไลน์
- **Game**
ซื้อไอเทม / เติมนเกม
- **Course**
คอร์สเรียนออนไลน์
- **Booking**
จองเที่ยว / ที่พัก / ตัว

5C DIGITAL DEAL CHECK

C1 CLEAR	ราคาและเงื่อนไขชัดเจนหรือไม่? 	✓ อ่านง่าย เข้าใจง่าย ✓ เงื่อนไขสำคัญอยู่ครบ ✓ ไม่มีข้อความซ่อนเร้น	ให้คะแนนตัวเอง ☆☆☆☆☆ บันทึกสิ่งที่พบ
C2 CONSENT	ผู้ซื้อทราบว่ากำลังตกลงอะไรหรือไม่? 	✓ รับรู้ก่อนกดซื้อ ✓ สนใจ ไม่รีบกด ✓ เข้าใจสิ่งที่กำลังยอมรับ	ให้คะแนนตัวเอง ☆☆☆☆☆ บันทึกสิ่งที่พบ
C3 CONFIRM	มีการยืนยันคำสั่งซื้อหรือไม่? 	✓ มีหน้า/ข้อความยืนยัน ✓ มีอีเมล หรือ SMS ยืนยัน ✓ มีเลขอ้างอิงการสั่งซื้อ	ให้คะแนนตัวเอง ☆☆☆☆☆ บันทึกสิ่งที่พบ
C4 COST	ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเปิดเผยหรือไม่? 	✓ แสดงราคารวมชัดเจน ✓ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ระบุครบ ✓ ไม่มีค่าใช้จ่ายแอบแฝง	ให้คะแนนตัวเอง ☆☆☆☆☆ บันทึกสิ่งที่พบ
C5 CORRECT	ถ้าเกิดข้อผิดพลาด มีวิธีแก้ไขหรือไม่? 	✓ ยกเลิก/คืนเงินได้หรือไม่ ✓ ติดต่อฝ่ายช่วยเหลือได้ง่าย ✓ มีช่องทางร้องเรียน/แก้ไข	ให้คะแนนตัวเอง ☆☆☆☆☆ บันทึกสิ่งที่พบ

ตรวจสอบให้ครบทั้ง 5C ก่อนตัดสินใจว่า ดีนะ... “โอเคหรือไม่?”

สรุปผลการตรวจสอบ

ดีมาก
ซื้อได้มั่นใจ

ควรระวัง
ยังไม่ชัวร์

ไม่โอเค
ไม่ควรซื้อ

ข้อคิดกลับบ้าน
การเป็นผู้ซื้อที่ฉลาด คือการรู้จัก รู้ลึก และตรวจสอบให้ครบถ้วน ก่อนตัดสินใจทุกครั้ง

ตรงกับสาระในเอกสารที่ระบุเรื่อง Offer, Acceptance, ความชัดเจนของข้อตกลง และการยืนยันคำสั่งซื้อ

พลเมืองสร้างสรรค์-5-กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดิจิทัลเบื้องต้น | ผศ. ดร.ปรมัตถ์ปัญญา ทรัพย์ประเสริฐ

8. MISSION 2 —WOW Activity ของ Week 5

🔒 WHO OWNS MY DATA?

ขึ้นสถานการณ์ เช่น

“Application ขอชื่อ เบอร์โทร Location วันเกิด รูปภาพ Contact List และพฤติกรรมการใช้งาน เพื่อสมัครสมาชิก”

แจก DATA CARD แต่ละกลุ่ม

แล้วถามทีละใบ

MISSION 2 WHO OWNS MY DATA?

สถานการณ์: เมื่อคุณสมัครใช้ Application

“Application ขอชื่อ เบอร์โทร Location วันเกิด รูปภาพ Contact List และพฤติกรรมการใช้งาน เพื่อสมัครสมาชิก”

ข้อมูล ที่ Application ขอ

ชื่อ เบอร์โทร Location วันเกิด รูปภาพ Contact List พฤติกรรมการใช้งาน

กลุ่มกิจกรรม

แต่ละกลุ่มได้รับ DATA CARD ทีละใบ แล้วตอบคำถาม 7 ข้อต่อไปนี้

คำถามที่ต้องตอบ	คำถาม	สิทธิของคุณตาม PDPA
1	 DO THEY NEED IT? จำเป็นจริงหรือไม่?	 Principle of Data Minimisation (เก็บเท่าที่จำเป็น)
2	 WHY DO THEY NEED IT? ใช้เพื่ออะไร?	 Purpose Limitation (ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่แจ้ง)
3	 DID THEY TELL ME? แจ้งฉันหรือยัง?	 Right to be Informed (สิทธิได้รับการแจ้งให้ทราบ)
4	 CAN I SAY NO? ฉันปฏิเสธได้หรือไม่?	 Right to Object (สิทธิคัดค้านการเก็บ/ใช้ข้อมูล)
5	 CAN I SEE IT? ฉันขอดูข้อมูลได้หรือไม่?	 Right of Access (สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล)
6	 CAN I FIX IT? ฉันขอแก้ไขข้อมูลได้หรือไม่?	 Right to Rectification (สิทธิแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง)
7	 CAN I DELETE IT? ฉันขอลบข้อมูลได้หรือไม่?	 Right to Erasure (สิทธิขอลบข้อมูล)

คำแนะนำ

- ✓ พิจารณาเหมือนคุณเป็นเจ้าของข้อมูล
- ✓ คิดแทนธุรกิจว่าเขาคงต้องการไปทำอะไร
- ✓ ตอบตามความเป็นจริง ไม่ต้องเดาใจเขา

เป้าหมายของกิจกรรม

ทำให้เราเห็นว่า “สิทธิ” ของเราเกี่ยวกับข้อมูลถูกเคารพหรือไม่ และเราควรจัดการสิทธิของเราอย่างไร

สิทธิของเรา ไม่ใช่เรื่องไกลตัว
มันเกิดขึ้น ทุกครั้งที่เราใช้บริการดิจิทัล

DATA RIGHTS

สิทธิของคุณ
ควบคุมข้อมูลของคุณได้

สิทธิของคุณ ทั้ง 7 ประการ ตาม PDPA

ได้รับการแจ้งให้ทราบ เข้าถึงข้อมูล แก้ไขข้อมูล ลบข้อมูล จำกัดการใช้ข้อมูล คัดค้านการใช้ข้อมูล โอนย้ายข้อมูล

💡 “ข้อมูลของคุณ คือ อำนาจของคุณ” ใช้สิทธิอย่างรู้เท่าทัน เพื่อการใช้งานดิจิทัลอย่างปลอดภัย 🔒

กิจกรรมนี้จะทำให้สิทธิตาม PDPA เช่น informed, access, rectification, erasure, restriction, objection และ portability กลายเป็นสิ่งที่นักศึกษา “สัมผัสได้” ไม่ใช่รายชื่อศัพท์กฎหมาย

9. MISSION 3

CAN I USE THIS?

กิจกรรมนี้น่าจะสนุก

ให้แต่ละกลุ่มได้รับ **DIGITAL CONTENT CARD**

ตัวอย่าง

Google Image

TikTok Video

Music

Logo

AI-generated Image

Student Photograph

Website Article

Computer Code

MISSION 3 CAN I USE THIS?

วิเคราะห์สิทธิของผลงานดิจิทัล ก่อนนำไปใช้ในธุรกิจของเรา

ใช้ผลงานนี้
ได้หรือไม่?

1 เลือก DIGITAL CONTENT CARD

ตัวอย่างการ์ดผลงานดิจิทัล ที่คุณอาจพบเจอ

หมายเหตุ: ตัวอย่างทั้งหมดอาจมีลิขสิทธิ์คุ้มครองเสมอ ถ้าไม่แน่ใจ **อย่าใช้ก่อนตรวจสอบ!**

2 ตอบคำถามทีละข้อ

- 1 WHO CREATED IT?**
ใครสร้าง? ตรวจสอบผู้สร้างแหล่งที่มา
- 2 WHO OWNS IT?**
ใครเป็นเจ้าของ? ผู้สร้าง? ผู้ว่าจ้าง? บริษัท? สาธารณะ?
- 3 WHAT DO I WANT TO DO?**
ฉันจะนำไปทำอะไร? ใช้เพื่ออะไร? เชิงพาณิชย์หรือไม่?
- 4 DO I HAVE PERMISSION?**
ฉันได้รับอนุญาตหรือไม่? มีไลเซนส์ อนุญาตหรือข้อยกเว้น?
- 5 SHOULD I CREDIT?**
ควรให้เครดิตหรือไม่? ให้เครดิตอย่างถูกต้องแสดงแหล่งที่มา
- 6 CAN MY BUSINESS USE IT?**
ธุรกิจของฉันใช้ได้หรือไม่? ใช้ได้ / ใช้ได้บางส่วน / ใช้ไม่ได้

RESPECT CREATIVE RIGHTS

เคารพสิทธิของผู้สร้างสรรค์ คือรากฐานของธุรกิจที่ยั่งยืน

3 สรุปการตัดสินใจของกลุ่ม

✓ ชื่อผลงาน: _____

✓ ผู้สร้าง: _____

✓ เจ้าของสิทธิ์: _____

✓ สิ่งที่ต้องการทำ: _____

✓ ได้รับอนุญาตหรือไม่: ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ ไม่แน่ใจ

✓ ให้เครดิตหรือไม่: ☐ ควร ☐ ไม่ต้อง ☐ ไม่แน่ใจ

✓ ธุรกิจใช้ได้หรือไม่: ☐ ใช่ได้ ☐ ใช้ได้บางส่วน ☐ ใช้ไม่ได้

ข้อเสนอของกลุ่ม: _____

COPYRIGHT ≠ TRADEMARK

COPYRIGHT (ลิขสิทธิ์)

คุ้มครอง "งานสร้างสรรค์" ที่มีรูปลักษณะเฉพาะ

ข้อความ
 รูปภาพ
 เพลง
 วิดีโอ
 โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ให้สิทธิ์: ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ นำแสดง "ใครสร้างก่อน" มีสิทธิ์โดยอัตโนมัติ

TRADEMARK (เครื่องหมายการค้า)

คุ้มครอง "สัญลักษณ์" ที่ใช้ระบุแหล่งที่มาของสินค้า/บริการ

ชื่อแบรนด์
 โลโก้
 สโลแกน
 รูปแบบบรรจุภัณฑ์
 สี หรือเสียง (บางกรณี)

ให้สิทธิ์: ใช้ ระบุ แหล่งที่มา ป้องกันการสับสน "ใครจดทะเบียนก่อน" ได้รับสิทธิ์ตามกฎหมาย

ใช้ผลงานผู้อื่นอย่างถูกต้อง ให้เครดิตเสมอ **ตรวจสอบสิทธิ์ก่อนใช้** เพื่อธุรกิจที่สร้างสรรค์และยั่งยืน!

จากนั้นค่อยแยก COPYRIGHT ≠ TRADEMARK

ประเด็นนี้เป็นแกน IP ของ Week 5 โดยตรง

10. FINAL MISSION

สำคัญที่สุด

MAKE MY DIGITAL BUSINESS RIGHTS-READY

ไม่สร้าง Business Idea ใหม่

นำ Week 3

MY DIGITAL OPPORTUNITY CANVAS

Week 4

MY TRUSTED DIGITAL BUSINESS CANVAS

มาตรวจต่อใน Week 5 เป็น

MY DIGITAL RIGHTS CANVAS

ทำให้ Learning Evidence Week 3–5 เป็น ธุรกิจเดียวที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ

11. CREATIVE CITIZENSHIP CHECK

5R RIGHTS CHECK

R1 — RECOGNIZE

เรารู้หรือไม่ว่าสิทธิของใครเกี่ยวข้อง?

R2 — REVEAL

เราเปิดเผยข้อมูลและเงื่อนไขที่ควรรู้หรือไม่?

R3 — REQUEST

เราได้รับความยินยอมหรือสิทธิที่จำเป็นหรือไม่?

R4 — RESPECT

เราเคารพข้อมูล ผลงาน และสิทธิของผู้อื่นหรือไม่?

R5 — REMEDY

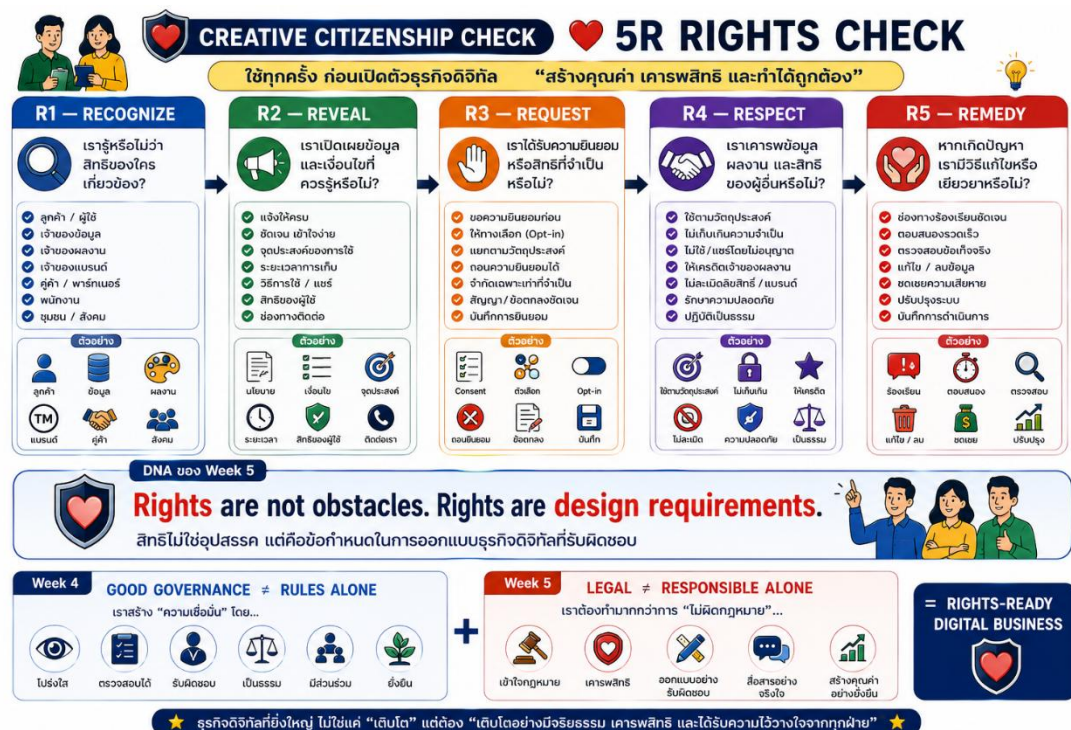
หากเกิดปัญหา เรามีวิธีแก้ไขหรือเยียวยาหรือไม่?

DNA ของ Week 5 จึงเป็น

Rights are not obstacles. Rights are design requirements.

และ Legal ≠ Responsible Alone

เพราะ Week 4 ได้ปูไว้แล้วว่า Good Governance ≠ Rules Alone

12. FINAL PITCH

60-SECOND “ARE WE RIGHTS-READY?”

ให้แต่ละกลุ่มพูดเพียง 5 เรื่อง

1. BUSINESS — เราสร้างอะไร?

2. RIGHTS — สิทธิของใครเกี่ยวข้อง?

3. RISK — สิทธิใดอาจถูกระทบ?

4. RESPONSIBILITY — เราจะป้องกันอย่างไร?

5. TRUST — ทำไมคนจึงควรใช้ธุรกิจของเรา?

เพื่อนในห้องโหวต

Most Rights-Ready Business

Best Privacy Design

Most Responsible Creative Business

13. EXIT TICKET

3-2-1 DIGITAL RIGHTS REFLECTION

ก่อนออกจากห้องตอบ

3

3 สิทธิที่ Digital Business ต้องเคารพ

2

2 Legal / Rights Risks ที่ธุรกิจไม่ควรมองข้าม

1

1 สิ่งที่ผมจะกลับไปแก้ไขใน Digital Business ของฉัน

โดย 1 สำคัญที่สุด

เพราะเรากำลังเปลี่ยนจาก

“ฉันรู้ว่ามีกฎหมายอะไรบ้าง”

ไปเป็น

“ฉันสามารถออกแบบ Digital Business ที่เคารพสิทธิของผู้คนได้”

EXIT TICKET **3-2-1 DIGITAL RIGHTS REFLECTION** ใช้เวลา 5 นาที เขียนสั้น ๆ ชัดเจน แต่มีคุณค่า

ก่อนออกจากห้อง ตอบให้ครบ 3 ข้อ

3 **3 สิทธิ์ Digital Business ต้องเคารพ**
3 DIGITAL RIGHTS WE MUST RESPECT

เลือก 3 สิทธิ์ที่สำคัญที่สุดสำหรับธุรกิจของคุณ

รู้ข้อมูล (Informed)

เข้าถึงข้อมูล (Access)

แก้ไขข้อมูล (Rectification)

ลบข้อมูล (Erasure)

จำกัดการใช้ (Restriction)

โอนย้ายข้อมูล (Portability)

ต่อต้านการเลือกปฏิบัติ (Non-discrimination)

1 _____
2 _____
3 _____

★ Tip: คิดจากลูกค้า ผู้ใช้ข้อมูล ผู้สร้างสรรค์ และชุมชน/สังคม

2 **2 Legal / Rights Risks ที่ธุรกิจไม่ควรมองข้าม**
2 LEGAL / RIGHTS RISKS WE MUST NOT IGNORE

ระบุความเสี่ยงด้านกฎหมายหรือสิทธิ์ที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจของคุณ

ละเมิดกฎหมาย/เงื่อนไขการมี (GDPR)

ละเมิดลิขสิทธิ์ (Copyright)

ละเมิดเครื่องหมายการค้า (Trademark)

ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

การละเมิดข้อมูล/ความเสียหายทางการเงิน

การละเมิดข้อมูล/การละเมิดข้อมูล

การละเมิดข้อมูล/การละเมิดข้อมูล

การละเมิดข้อมูล/การละเมิดข้อมูล

1 _____
2 _____

★ Tip: มองให้รอบด้าน ทั้งกฎหมาย ชี้อ้างอิง และความเชื่อมโยง

1 **1 สิ่งที่คุณจะกลับไปแก้ไขใน Digital Business ของฉัน**
1 THING I WILL IMPROVE IN MY BUSINESS

เลือก 1 สิ่งที่คุณจะแก้ไขธุรกิจของคุณ เคารพสิทธิ์ของผู้คนได้ดียิ่งขึ้น

★ Tip: เริ่มจากสิ่งที่ทำได้จริง และสร้างผลกระทบเชิงบวกที่สุด

จากเดิม...

“ฉันรู้ว่ามีกฎหมายอะไรบ้าง”

- ✓ รู้กฎหมาย
- ✓ จำกฎเกณฑ์
- ✓ ทำตามให้ถูกต้อง

เปลี่ยนมุมมอง เปลี่ยนพฤติกรรม เปลี่ยนผลลัพธ์

→

ไปสู่...

“ฉันสามารถออกแบบ Digital Business ที่เคารพสิทธิ์ของผู้คนได้”

- ✓ ออกแบบด้วยความเข้าใจสิทธิ์
- ✓ สร้างความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์ที่ดี
- ✓ ธุรกิจเติบโตอย่างยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

Rights-Ready Business = Business ที่สร้างคุณค่า เคารพสิทธิ์ และได้รู้ความไว้วางใจจากผู้คนในระยะยาว

14. Learning Evidence ประจำ Week 5

MY DIGITAL RIGHTS CANVAS

เป็นหลักฐานว่า นักศึกษาไม่ได้เพียง “รู้กฎหมาย”

แต่สามารถ

Identify Rights → See Risk → Apply Rules → Redesign Business → Protect Rights

ซึ่งตอบเป้าหมายของเอกสารที่ต้องการให้นักศึกษาอธิบาย E-Commerce, PDPA และ IP และแสดงความพร้อมในการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดิจิทัล

15. Can-Do Assessment — 20 คะแนน

Can-Do Evidence	คะแนน
ฉันสามารถระบุ Rights ที่เกี่ยวข้องกับ Digital Business	3
ฉันสามารถวิเคราะห์ Online Transaction / Contract Risk	3
ฉันสามารถวิเคราะห์การใช้ Personal Data	3
ฉันสามารถอธิบาย Data Subject Rights ที่เกี่ยวข้อง	3
ฉันสามารถแยก Copyright / Trademark เบื้องต้น	2

Can-Do Evidence	คะแนน
ฉันสามารถค้นหา Rights / Legal Risk ในแนวคิดธุรกิจ	3
ฉันสามารถออกแบบวิธีลดความเสี่ยงและเคารพสิทธิ	3
รวม	20

16. แก่นที่สุดของ Week 5

THE RIGHTS-READY DIGITAL BUSINESS JOURNEY

SEE → JUDGE → CREATE VALUE → BUILD TRUST → PROTECT RIGHTS

Week 5 จะไม่ใช่ “Law Week” แต่เป็น “Rights Week” กฎหมายยังอยู่ครบ ทั้ง E-Commerce, PDPA และ IP แต่บทบาทของกฎหมายเปลี่ยนจาก Content to Remember เป็น Tool to Design Responsible Business ซึ่งสอดคล้องกับ DNA ของวิชา Creative Citizenship มากกว่า